

AÇILIŞ KONUŞMASI

Prof. Dr. Ayşe Çiğdem Kirel

Anadolu Üniversitesi İİBF ÇEEİ Bölüm Başkanı

Değerli Konuklar;

Sevgili Öğrenciler;

VI. Sosyal İnsan Hakları Ulusal Sempozyumu'na hoşgeldiniz.

Üniversitemizde sizlerle birlikte olmaktan ve 'çalışma hakkı' gibi önemli ve güncel bir ana tema ile sempozyum düzenlemekten ötürü üniversitemiz, fakültemiz ve bölümümüz adına büyük bir onur ve mutluluk duyduğumuzu belirtmek isteriz.

Avrupa ülkelerinde uzun mücadeleler sonucunda elde edilen temel sosyal haklar, Türkiye'de genel itibarıyla herhangi bir mücadele olmaksızın devlet tarafından verilmiştir. Bu durum ise, başta işçiler olmak üzere yurttaşların büyük bir bölümünün devletten bekleme alışkanlıklarının gelişmesine yol açmıştır. Bir başka ifadeyle, Türkiye'de sosyal ve demokratik hakların çerçevesi yasa koyucu tarafından belirlenmiştir. Ayrıca bütçeden yeteri kadar kaynak ayrılmadığı için yasal düzenlemelerle tanınan sosyal hakların hayata geçmesi ve uygulanabilirliği de sınırlı olmuştur. Sosyal hakların yasal güvenceye sahip olması önemli olmakla birlikte tek başına yeterli değildir. Bütçeden yeterli kaynak ayrılmadığı sürece sosyal haklardan yararlanılabilmesi de mümkün değildir.

Türkiye sosyal haklarla ilgili başta ILO olmak üzere BM ve Avrupa Konseyi belgelerini kabul etmiş ve 2004 yılında Anayasa'nın 90. maddesine bir ilavede bulunarak usulüne göre yürürlüğe konulmuş temel hak ve özgürlüklere ilişkin uluslararası antlaşmalarla kanunların aynı konuda farklı hükümler içermesi nedeniyle ortaya çıkacak uyuşmazlıklarda uluslararası antlaşma hükümlerinin esas alınacağını düzenlemiştir. Bununla birlikte mahkemeler ve yönetsel makamlar uluslararası sözleşmeleri dikkate almadan kararlar verebilmekte ve uygulamalarda bulunabilmektedir. Bir başka ifadeyle, temel hak ve özgürlüklere ilişkin uluslararası düzenlemelerin üstünlüğü çoğu zaman göz ardı edilmektedir. Bu durum ise kimi zaman temel sosyal insan haklarının ihlaline yol açtığı gibi, Türkiye'nin AB'ye üyelik sürecini de geciktirmektedir.

Bu yıl altıncısını düzenlediğimiz sempozyumun ana teması olan ve yaşam hakkını da tamamlayan çalışma hakkı ise, birçok sosyal ve ekonomik hakkı içeren temel sosyal hakların başında gelmektedir. Çalışma hakkı işgücünün eğitimi, işsizlikle mücadele, insana yaraşır iş yaratma, sosyal güvenlik uygulamaları, iş sağlığı ve güvenliği önlemleri, örgütlenme özgürlüğü ve çalışma koşullarının iyileştirilmesi gibi çalışma hayatıyla ilgili tüm önemli konuları kapsamına almaktadır. Ayrıca örgütsel davranış alanında çalışan bir akademisyen olarak konuya farklı açılardan baktığımda çalışan-

ların yaşam kalitelerini arttırma, işyerlerinde eşitlikçi ve adaletli olma, işyerlerinde mobbing ve etik dışı uygulamaların önlenmesine ilişkin konuların da çalışma hakkı kapsamında değerlendirilmesi gerektiğini düşünüyorum. Bu bağlamda iki gün sürecek sempozyumumuzda çalışma hakkının farklı boyutlarının ele alınacağını ve tartışılacağını umuyorum.

Son söz olarak sempozyumun düzenlenmesinde katkısı olanlara teşekkür etmek istiyorum. Öncelikle bu sempozyumu bizden önce düzenleyen bölüm başkanlarına ve öğretim üyelerine, bize ve daha önceki sempozyumlara çok önemli katkısı olan ve sempozyumun her aşamasında desteğini esirgemeyen hocamız Prof. Dr. Mesut Gülmez'e ve Sosyal Haklar Sempozyumu'nda ilk adımı atan Prof. Dr. Nergis Mütevellioğlu'na bölüm arkadaşlarım adına teşekkür ederim. Ayrıca Bilim Kurulu Üyelerimize ve bildirileri ile katkıda bulunan değerli meslektaşlarıma da teşekkür etmek isterim.

Bize sempozyum yapmamız için destek veren ve ev sahipliği yapmamız olanağı tanıyan Rektörümüz Prof. Dr. Naci Gündoğan'a ve destek sağlayan İ.İ.B.F. Dekanımız Prof. Dr. Recai Dönmez'e de bölümümüz adına teşekkür ederim. Ayrıca VI. Sosyal İnsan Hakları Sempozyumu'nun yaklaşık bir yıl süren hazırlık aşamasında başta sekreteryaya olmak üzere Düzenleme Kurulu üyelerine ve tüm bölüm arkadaşlarıma özverili çalışmalarından ve desteklerinden dolayı teşekkür ederim.

Son olarak, sempozyum sürecinde bizlere maddi/manevi destek veren Sendikal Güç Birliği Platformu'nda yer alan sendikalara da teşekkür etmek isterim. Bize maddi katkıda bulunan sponsorlarımıza da üniversitemiz ve bölümümüz adına teşekkür eder, sempozyumun başarılı geçmesi dileğiyle, sevgi ve saygılarımı sunarım.